

Originale Afhandlinger*).

Meddelelse om Fund af adskillige for Faunaen nye og af nogle kendte, sjældne Biller.

III.

Af

Joh. P. Johansen.

Denne Meddelelse slutter sig til de tvende tidligere af mig udsendte Oplysninger om nye Fund («Entom. Medd.» II R., II Bd. 3.—4. og 7. H.) og indeholder fortrinsvis Arter, som jeg selv har fundet, men tillige adskillige, som jeg har set fra andres Samlinger. Ligesom tidligere hører Flertallet af de for vor Fauna nye Arter til Staphylinernes store Familie. Dette kunde maaske ved første Øjekast overraske, men finder sin Forklaring dels deri, at jeg i de senere Aar væsentlig kun har haft min Opmærksomhed henvendt paa denne Familie, dels ogsaa deri, at Staphylinerne indtil Dato for de fleste af vore Koleopterologer ikke har haft saa megen Tiltrækning som de fleste andre Familier af Billernes Orden, hvorved da en Del af de mindre og mindste Arter ofte er undgaaet den Opmærksomhed, der tilkommer dem.

Ligesom i Meddelelse II er de nedenfor omtalte nye Arter mærkede med de Løbenumre, som de bør have efter vor Hovedfortegnelse.

*) For Indholdet af disse er d'Hrr. Forfattere ene ansvarlige.

Dromius marginellus F.
Licinus depressus Payk.
Miscodera arctica Payk.

Disse tre Karaber saa jeg i en Sending fra Hr. Kapt. Wielandt, Bornholm. De hører alle tre til vore sjældneste Arter og er fundne — saa vidt jeg véd — paa Stranden under Hammeren eller der i Nærheden, hvor forøvrigt *Licinus depressus* ogsaa tidligere er taget af Hr. B. G. Rye. Af *Miscodera arctica* er der for en Del Aar siden funden 1 Stk. ved Aalbæk (Vendsyssel) af afdøde Prof. Mejbørg, og dette er vistnok ogsaa det eneste Fund af denne Art, hvorom der hos os haves paalidelig Oplysning indtil nu, da Hr. Wielandt's Fund foreligger fra Bornholm. Forøvrigt forekommer *Miscodera arctica* omkring ved Østersøens Kyster om end overalt som en Sjældenhed. Jeg antager, at den ligesom *Dyschirius*-Arterne, hvilke den jo ligner i Udseende, ogsaa som disse graver sig ind i Sandbrinker, hvor der findes Bledier — og træffer Samleren derfor ved Stranden, helst hvor en Bæk eller et Kildevæld har Udlob, enkelte Pletter i Brinkerne, der er oprodede af Bledier, saa turde en Udgravning og omhyggelig Sigtning af Sandet anbefales. Man vil i alt Fald paa denne Maade altid faa en stor Mængde Bledier, i Reglen forskellige Arter, og ligeledes en Del *Dyschirier* og maaske, om Held er med, tillige *Miscodera arctica*.

Myrmecopora sulcata Kiesw.
Phytosus spinifer Curt.

Begge disse smaa Strandarter er hos os først opdagede af Hr. Skolebestyrer Jørgensen, Odense, og den førstnævnte hidindtil kun funden af ham dels ved Dyrborg og paa den tætved liggende Lyø, dels ved Bandholm. Hr. J. har nu meddelt mig, at han i noget Sigtegods (Tang), som hans Søn, Student J., bragte ham hjem fra Agernæs, Fyens Nordspids, fandt en lille Række af samme sjældne Art. Den synes altsaa at være udbredt paa Fyens og de omkring liggende Øers Kyster. Fra Tisvilde har Hr. J. i Sigtegods (Tang)

faaet en lille Række af *Phytosus spinifer*, af hvilken han først ved Adserbo fandt et enkelt Stykke (se Fort. o. v. Aleoch. og Tachyp.).

354 a. *Aleochara tristis* Grav.

Kraatz: Ins. Deutschl. II, 89. *A. nigripes* Mill.; Ganglbauer: Die Käfer v. Mitteleuropa II, 34.

Af denne for vor Fauna nye *Aleochara* har Hr. Skolebestyrer Jørgensen fundet enkelte Stkr. tæt ved Odense under Smaabunker af visne Planter. Det er mig ikke bekendt, at den er taget andre Steder her i Landet. Efter Kraatz og Ganglbauer at dømme tilhører den mere Mellemeuropa end Nordeuropa. I Sverige er den ikke funden, og Odense maa altsaa indtil videre betegnes som det nordligste Findested. Hr. J. har velvilligst afstaaet et Stk. til min Samling.

Aleochara brunneipennis Kr.

Den hører til de sjældne *Aleochara*-Arter og er hos os hver Gang kun taget enkeltvis, men synes udbredt (se Fort. m. E's. Till.). Det fremgaar ikke af de Oplysninger, der hidindtil foreligger, under hvilke Forhold den særligt forekommer, og til nogen Vejledning kan det derfor maaske tjene, at da jeg tidligt i Foraaret (3. 1905) undersøgte Smulden i en gammel hul Abild, hvori adskillige Flagermus havde Bolig, fandt jeg deri foruden en Del Flagermus-Exkrementer ogsaa nogle Stkr. af *A. brunneipennis*. Sammenholder jeg dette med, at jeg en Gang tidligere har fundet den ved Fugle-Exkrementer, saa turde deri ligge et Fingerpeg til, hvor den snarest maa søges.

Aleochara inconspicua Aubé.

Saavidt jeg ved er denne temmelig lille, men let kendelige *Aleochara* omtrent samtidigt, i Efteraaret 1897, opdaget hos os af Lærer L. Andersen ved Haderslev og af Skolebestyrer Jørgensen ved Odense, begge Steder under visne, raadnende Plantedele. Senere, 1905, har jeg fundet den ved Hillerød, hvor jeg tog enkelte Stkr. under Kvas i min Have,

dels i Aug. dels i Novbr. Efter M. Bernhauer (Staphyliniden d. palaearkt. Fauna) kendes den kun fra Mellemevropa og Kaukasus. Hos os synes altsaa dens Nordgrænse at være.

Lomechusa strumosa F.

De Stkr. af denne ejendommelige og ægte Myrmecophil, der hidindtil er fundne forskellige Steder i Nordsjælland, er alle, saavidt jeg har faaet Oplysning derom, enten tagne løbende omkring i Nærheden af Værtmyrens, *Formica sanguinea*'s Tuer, kætsede eller endog nedbankede af Buske. Forsaavidt som nogen, deriblandt jeg selv, har forsøgt at sigte den ud af Tuerne, saa er dette indtil for kort Tid siden ikke lykkedes. For mit eget Vedkommende har jeg i Skovene omkring Hillerød udgravet og sigtet ikke faa af Værtmyrens delvis underjordiske Boer, men altid forgæves. Paa en Exkursion i Tisvilde Hegn paaviste Hr. B. Rye imidlertid det Sted, hvor han vidste, at *Lomechusa* var bleven kættet, og da vi ogsaa deromkring fandt en Del Tuer med talrige *Formica sanguinea*, enedes vi snart om at prøve en Udgravning og Sigtning, skønt vi kun havde en Kniv at grave med. Det lykkedes os derved at finde 2 Stkr. *Lomechusa* i to Tuer tæt ved hinanden. Det var midt i Juni (¹⁵/₆ 1905), og jeg antager, at et noget tidligere Tidspunkt havde været heldigere, ligesom det sandsynligvis ogsaa havde givet større Udbytte, om vi havde haft bedre Graveredskaber og havde kunnet foretage en grundigere Udgravning af Boet. *Lomechusa* skal i Reglen holde sig temmelig dybt i Boet, hvor Myrerne er tættest samlede, og det er i alt Fald rimeligt, at den strax søger ned i de dybere liggende Gange, naar Boets Overflade forstyrres. Foruden *Lomechusa* fandtes i de undersøgte Tuer kun af Myregæster enkelte *Dinarda dentata*.

Calodera nigrita Mannh.

— **uliginosa Erichs.**

Calodererne lever alle paa fugtig, mørk Bund, saasom ved Mosehuller og paa sumpede Steder i Kær og Skove, og de er med Undtagelse af en enkelt Art, *C. aethiops* Grav., alle sjældne.

I en Posefuld Sigtegod, som Hr. Lærer Kryger, Gjentofte, var saa god at sende mig fra Gjentofte Mose, fandt jeg et smukt Stk. af vor største Art, *C nigrita* (5. 1905). Aaret efter (5. 1906) tog jeg et andet Stk. ved en Skovsump i St. Dyrehave v. Hillerød. *C. uliginosa* har jeg taget flere Steder omkring Hillerød og i Reglen flere Stkr. samtidigt.

Calodera (Amarochara) umbrosa Erichs.

Den er tidligere angivet fra Teglstrup Hegn og sandsynligvis ogsaa funden ved Nykøbing F. (se E's Till. til Fort.) I de senere Aar har jeg taget den dels i Opskyl ved Furesø (5. 1902) og dels paa fugtig Mosebund ved Hillerød (4. 1906).

Denne Art er mærkelig ved, at Følehornenes Grundled har en forholdsvis lang Grube eller Fure, hvori andet Led kan optages, naar Følehornene lægges helt tilbage. Der er ingen andre af vore Aleochariner, hvor det første Leds Grube er saaledes udviklet og formodentlig er denne særlige Indretning af Betydning for Arten, i det mindste bliver derved andet Led beskyttet paa lignende Maade som Bladet i en Kniv bliver det ved at foldes ned i Skaftet, og Følehornene kan under Hvilen eller maaske, naar Billen arbejder sig igennem Plantedækket og Mulden, bøjes helt tilbage. Prof. Thomson har bl. a. ogsaa paa Grund af denne Ejendommelighed udskilt denne Art som en egen Slægt, *Amarochara*, af *Calodera* Mannh.

399 a. Tachyusa (Brachyusa) concolor Erichs.

Kraatz: Ins. Deutschl. II, 155; Ganglbauer: Käfer v. Mitteleurop. II, 240.

I Hovedfortegnelsen over vore Aleochariner henledte jeg Opmærksomheden paa, at denne Art, der i Mellemeuropa forekommer sammen med *Tachyusa atra*, hvilken den ligner af Ydre og i Adfærd, muligt ogsaa kunde opdages hos os. Dette er nu sket, idet Hr. Kmhr. Fabritius de Tengnagel har taget 2 Stkr. paa leret Bund ved Nykjøbing F. Kraatz regner den med til Slægten *Tachyusa*, men paa Grund af visse Forskelligheder (bredere Forryg, mere tilspidset

Bagkrop og ikke tverfuret Rod paa Bagkroppens forreste Bugled) er den senere af Mulsant et Rey udskilt af *Tachyusa* og opført som en egen Slægt, *Brachyusa*. Den har formodentlig her i Landet sin Nordgrænse.

Oxypoda funebris Kr.
— **rufa Kr.**

Af disse tvende *Oxypoda*-Arter, der hos os er forholdsvis nye Opdagelser, har jeg i de senere Aar fundet *funebris* gentagne Gange omkring Hillerød og paa forskellige andre Steder i Nordsjælland, ligesom det ogsaa er mig bekendt, at den er taget af andre Samlere (f. Ex. v. Tisvilde af Engelhart og Rye). Ved Funkedammen, Hillerød, har jeg en enkelt Gang tidlig om Foraaret truffet den i Antal. Den lever paa mørk, fugtig Skovbund ved Randen af Søer og Vandsteder og faaes ved Sigtning af Løv og opskyllede Planter. *O. rufa* er langt sjældnere, og naar jeg undtager et enkelt Stk. i Museets Samling, er der hidindtil saa vidt jeg ved, ikke taget andre Explr. end de faa, som jeg ifjor og iaar og en Gang tidligere har fundet dels her ved Hillerød og dels i Lyngby Mose. Den lever paa fugtig Mose- eller Kærbund og faaes ved Sigtning af Løv og visne Plantedele. Alle mine Stkr. er fundne om Foraaret. Den har især hjemme i Mellemeuropa og er ikke funden i Sverige.

Oxypoda praecox Erichs.

Den maa sikkert kaldes en af vore sjældnest fundne Aleochariner, da det Fund, der er omtalt i Hovedfortegnelsen, saavidt mig bekendt, er det eneste, der hidindtil har kunnet noteres. Jeg har nu ved Sigtning af Løv og visne Plantedele paa Mosebund under Buskvæxter fundet to Stkr. her i Nærheden af Hillerød, begge om Foraaret. Den er blandt andre smaa, gule Oxypoder mærkelig og let kendelig ikke blot ved sin tenformede Krop, men især ved Kæbefølernes meget lange Endeled, der er lige saa langt som de to første Følehornsled tilsammen.

417b. *Oxypoda (Ocyusa) procidua* Erichs.

Kraatz: Ins. Deutschl. II, 190; Ganglbauer: Käf. v. Mitteleur. II, 82; M. Bernhauer: Die Staph. d. pal. Fauna, II, 146.

Ved at sigte det fugtige Løv og Græstotter omkring en sumpet Fordybning i St. Dyrehave her ved Hillerød fandt jeg (5. 1906) til min glædelige Overraskelse en lille sort, ubekendt Art, der ved nærmere Undersøgelse viste sig at være ovennævnte. I det første Sigtegodt, jeg bragte hjem, fandtes kun 1 Stk., men ved fortsat Sigtning omkring paa den samme lille Plet lykkedes det mig foruden en Del andre rare Aleochariner at bringe Udbyttet af *O. procidua* op til 4 hele og 2 defekte Stkr. Jeg fik derefter ikke strax Lejlighed til at undersøge andre Sumppletter i den omliggende Del af Skoven, og da jeg 14 Dage efter kom tilbage og vilde optage Sigtningen paany, var al Fugtighed forsvunden og med den næsten ethvert Spor af Staphyliner; men jeg anser det for selvfølgeligt, at den nye Art vil findes udbredt paa sumpede Steder i Skoven der omkring og rimeligvis langt videre, skønt den ikke tidligere er bleven bemærket i Nordsjællands Skove.

O. procidua Er. regnes af Kraatz med til Slægten *Oxypoda*, men den ligner ikke en saadan og adskiller sig fra den bekendte *Oxypoda*-Type ikke alene ved sin ligebrede Form, men ogsaa ved kortere Ben, Bagføddernes korte første Led og især ved Kroppens grove, dybe Punktering. Nærmest staar den *O. incrassata* Muls., der ogsaa for faa Aar siden fandtes dels i Jægersborg Dyrehave, dels i Præstevangen her ved Hillerød; men begge disse Arter er af nyere Forfattere udskilt af *Oxypoda* saaledes, at f. Ex. Mulsant et Rey regner *O. incrassata* til Slægten *Mniusa* Muls. og Ganglbauer *O. procidua* til en ny Slægt, *Poromniusa* Ganglb., medens derimod M. Bernhauer fører begge Arter ind under *Ocyusa* Kr., hvilket er i Overensstemmelse med Catalogus Coleopt. Europ. 1891.

O. procidua Er. er udbredt over Mellemeuropa, er ikke funden i Sverige eller England og har formodentlig her i Landet sin Nordgrænse.

441 a. *Homalota Aubei* Bris.

Sharp: Rev. o. Brit. Spec. o. Hom. 171; Ganglbauer: Käf. v. Mitteleur. II, 224.

Tidlig om Foraaret 1905 undersøgte jeg forskellige Steder i en syd for Hillerød liggende Mosestrækning (Salpetermosen), hvor nu de gamle, udtørrede Tørvegrave er tilplantede med Pil, Birk, El og Gran, og hvor disses Løv i Forbindelse med et frodigt Plantedække gennem en Aarrække har dannet et tykt, løst Lag af vissent Løv, Mos, Bregneblade og Lyng. Dette Overfladelag underkastede jeg i Løbet af Foraarsmaanederne en paa forskellige Steder gennemført Sigtning og undersøgte derefter Sigtegodset hjemme. Efterhaanden fik jeg derved samlet et meget tilfredsstillende Udbytte især af smaa Staphyliner, og en af de første Arter blev ovennævnte nye *Homalota*. Den forekom først kun ganske enkelt, men senere traf jeg den i stort Antal paa en lille Holm, som var omgivet med vaad Engbund, og hvor rimeligvis Vintervandet havde drevet den op. Her har jeg ogsaa i Aar genfundet den. Den ligner nærmest en temmelig stor *Hom. gemina* Er., men adskilles dog let fra denne baade ved Størrelsen og ved Pandens og Forryggens Furer m. m. Den er funden i Sverige (*Atheta breviceps* Thoms.), i Nordengland og Skotland samt i Mellemeuropa, men ikke tidligere hos os. Om dens videre Udbredelse i Nordsjælland har jeg endnu ingen Erfaring. Hos Seidlitz (Fauna Baltica) regnes *H. Aubei* Bris. til Underslægten *Dimetrota* Muls.; men dens rette Plads er utvivlsomt i Undersl. *Metaxya* nærmest *Hom. gemina* Er. (se ogsaa Catalog. Coleopt. Europ. 1891).

441 b. *Homalota islandica* Kr.

Sharp: Rev. o. Brit. Spec. o. Hom. 169. *Hom. eremita* Rye; Ganglbauer: Käf. v. Mitteleur. II, 223.

Et overraskende Fund fra ovenomtalte Mosedrag var dernæst denne anselige Art. Jeg fandt først kun et enkelt Stk., derefter omtrent paa samme Plet et til, men senere lykkedes det mig ikke at genfinde den i Salpetermosen ifjor eller til samme Tid i Aar, uagtet jeg gjorde mig megen Umage.

Derimod tog jeg i Aar ved den Skovsump i St. Dyrehave, hvor jeg som ovenfor omtalt fandt *Oxypoda prociua*, atter et Stk. af *H. islandica*, og da denne Lokalitet ligger langt fra Mosen, slutter jeg deraf, at den er udbredt i Skovegnen heromkring paa fugtige, sumpede Steder eller Mosebund, og forhaabentlig vil den fremtidigt kunne genfindes.

Den er i flere Henseender en mærkelig Art; thi uagtet den utvivlsomt sammen med *Hom. Aubei* maa regnes til Undersl. *Metaxya*, saa har den dog ogsaa, navnlig ved Forryggens usædvanligt brede Form ligesom og ved den noget tilspidsede Bagkrop en ikke ringe Lighed med en stor *Hom. fungi* og de hos denne nærmest staaende Arter (Undersl. *Acrotona* Muls.) Den har som Navnet viser især hjemme paa Island, men tillige i Jemteland og Finland; ogsaa i Schlesien skal den være funden. Væsentlig er den altsaa en nordisk Art, og interessant er det, at den maa have været udbredt over Nordevropa til en Tid (i den tertiære Jordperiode?) da Island og Skotland endnu dannede et Hele med det øvrige Norden. Hvorledes og naar er den kommen til Nordsjællands Moser?

457a. *Homalota falliciosa* Sharp.

Sharp: Rev. o. Brit. Spec. o. Hom. 157.

Denne er en tredie ny *Homalota* fra samme ovennævnte Mosedrag. Skønt den kun fandtes enkelt og spredt, fik jeg dog efterhaanden samlet en lille Række. Den kan forvexles, hvad Sharp ogsaa gør opmærksom paa, med den overalt forekommende *Hom. volans* Scriba, idet den har særdeles megen Lighed med en af dennes mindre Former. Dog hører den paa Grund af Mellembrystbenets korte, næsten retvinklede Form og paa Grund af Følehornenes tverskaarne ydre Led sammen med *Hom. debilis* Er. til Undersl. *Hygroecia*. Til samme Underslægt regnes endnu er meget nærstaaende Art *Hom. parca* Muls. (se Seidlitz: Fauna Baltica), men det er Spørgsmaal, om denne er andet end en Form af *falliciosa* Sharp. Denne kendes fra Skotland, Finland, Tyskland og Frankrig, men skal overalt være meget sjælden.

459 a. *Homalota elegantula* Bris.

Sharp: Rev. o. the Brit. Sp. o. Hom. 161.

I Hr. Engelhart's Tillæg til Hovedfortegnelsen over vore Koleopterer findes *Hom. rufo-testacea* Kr. opført som en Art, der efter Overlærer Wüstnei's Fortegnelse over Biller fra Sønderborg og Omegn angives at være kætsede i Sattrup Skov ved Allsund. Jeg har selv modtaget to Stkr. fra Finderen under dette Navn og har i nogle Aar haft dem staaende i min Samling. Ved for kort Tid siden at sammenligne dem med Beskrivelserne af *rufo-testacea* hos Kraatz og Sharp viste det sig, at der var adskillige Uoverensstemmelser, og at de i alt passede bedre med Sharp's Beskrivelse af den meget nærstaaende *H. elegantula* Bris. Jeg skal her kun fremhæve, at *elegantula* og mine Expl. er $1\frac{2}{3}$ "", medens *rufo-testacea* kun skal være $1\frac{1}{3}$ — $1\frac{1}{2}$ "", at den har en tydelig Pandefure, hvilket den anden ikke har, at Punkteringen paa Hovedet og Forryggens Fure er tydeligere, at Dækvingerne er rigeligt $1\frac{1}{3}$ Gang saa lange som Forryggen, hos *rufo-testacea* kun henved $1\frac{1}{3}$ Gang saa lange, og endeligt, at Bagkroppens næstsidste Bugled hos ♀ er let udbugt i Midten, medens det hos *rufo-testacea* er bredt afrundet uden Udbugtning — hos mine Expl. ses Udbugtningen tydeligt hos begge. Ogsaa med Hensyn til Farven passer mine Expl. bedst med *elegantula*, men da begge Arter forøvrigt ligner hinanden deri, og denne tilmed er noget ubestemt, vil jeg intet Hensyn tage dertil. Men af de øvrige ovenfor fremhævede Karakterer, i hvilke der er Overensstemmelse mellem *elegantula* og mine to Stkr., mener jeg med Rette at kunne slutte, at de ikke er *rufo-testacea* Kr., men *elegantula* Bris. Dog vilde Sikkerheden naturligvis have været større, dersom jeg havde kunnet sammenligne dem med virkelige Stkr. af *rufo-testacea* Kr. Nu kunde jo den Tanke ligge nær, at naar disse tvende Stkr. af en tidligere antagen *rufo-testacea* fra Hr. Wüstnei rigtigere maa bestemmes som *elegantula* Bris., saa er det ikke usandsynligt, at ogsaa de i Hr. Engelhart's Fortegnelse omtalte Expl. fra Sattrup Skov ikke er *rufo-testacea*, men sidstnævnte Art. Dette vil

jeg imidlertid kun antyde; thi at jeg har faaet *elegantula* fra Sønderborg udelukker jo ikke, at den nærstaaende *rufo-testacea* ogsaa kan være funden der i Nærheden.

Hom. rufo-testacea Kr. er meget sjælden i Nord- og Mellemeuropa; den skal efter Thomson være funden i Skaane og i England efter Sharp og Fowler kun i 1 Expl. *Hom. elegantula* Bris. er funden forskellige Steder i England, men har især hjemme i Frankrig.

Homalota aquatica Thoms.

477 a. — **aquatilis** Thoms.

Ganglbauer: Die Käfer v. Mitteleur. 176.

Disse to ret anselige Homaloter, der begge staar *H. merdaria* Thoms. meget nær, men bl. a. dog let adskilles fra denne ved mørkt broncefارvet Hoved og Foryg, har indbyrdes megen Lighed og kan let sammenblandes. Ved en nylig foretagen Undersøgelse af mit Materiale viste det sig, at jeg har begge Arter, og at de i vor Fortegnelse angivne jyske Findesteder gælder for *H. aquatilis* Thoms., medens f. Ex. Lyngby Mose og Hillerød kan anføres for *aquatica* Thoms.

Homalota hepatica Er. (exarata Sharp).

Til de tvende Stkr. (♂♂), som jeg hidindtil har haft staaende i min Samling, og som jeg for adskillige Aar siden har modtaget fra Prof. Wüstnei i Sønderborg (Entom. Medd. II B., 182) har jeg nu faaet et tredje Stk. (♀), som jeg fandt (6. 1905) ved at sigte Smulden under Kvas i min Have (Hillerød). At den skal holde sig til Myrer, navnlig *Lasius fuliginosus*, fandt jeg ingen Stadfæstelse paa i dette Tilfælde, da der vel fandtes enkelte Myrer, men dog ingen af nævnte Art. Den har navnlig hjemme i Mellemeuropa og er ogsaa funden i England og Skaane, men er allevegne meget sjælden.

480 a. **Homalota ebenina** Muls. et Rey.

Hr. Skolebestyrer Jørgensen, Odense, har i en Del Aar haft staaende i sin Samling et Par Stkr. (♂ og ♀) af

en ubekendt *Homalota*, som han har fundet i Fruens Bøge ved Odense (6. 1879). Da det ikke er lykkedes Hr. Jørgensen og senere heller ikke mig at finde nogen udførlig Beskrivelse, der passede paa Arten, sendte jeg den til Dr. M. Bernhauer, Stockerau, og fik ad denne Vej oplyst, at det var *Hom. ebenina* Muls. et Rey. Den skal være yderst sjælden i Melleml Frankrig, og at den optræder ogsaa her hos os maa vel nok anses for en Mærkelighed, eftersom den ellers ikke kendes, hverken fra Nordtyskland eller nordligere Lande. Hr. Jørgensen har vist mig den Velvilje at overlade mig begge de fundne Stkr. af denne interessante Art, og de findes nu indlemmede i min *Homalota*-Samling.

481a. *Homalota hybrida* Sharp.

Sharp: Rev. o. the Brit. Spec. o. Hom. 196; Ganglbauer: Käf. v. Mitteleur. II, 179.

Almindelig overalt er *Hom. trinotata* Kr., der gerne findes i gammelt, muldnende Halm og Hø. *Hom. hybrida* Sharp staar *trinotata* meget nær og adskiller sig væsentlig kun fra den dels ved, at Følehornenes ydre Led er længere og Forryggen mere mat, dels ogsaa ved, at Bagkroppens næstsidste Rygled hos ♂ ikke er takket, medens det femte har en kort Fold ved Roden. Dr. Sharp anser den for en god Art, uagtet han kun har set tre engelske Expl. (2 ♂ og 1 ♀), og som en saadan maa den utvivlsomt ogsaa fastholdes. Den er foruden i England nu ogsaa funden flere Steder i Tyskland og Finland og i den senere Tid flere Steder hos os. Hr. Lærer L. Andersen og jeg fandt den ifjor (7. 1905) i Vejledalen, hvor den forekom i Antal i Selskab med *Hom. cinnamomea* Grav. ved Egesaft, der fremkom ved *Cossus*-Larvens Angreb. Ligeledes fandt vi den under lignende Forhold ved Dyrborg i Nærheden af Faaborg. Tidligere er den taget baade ved Horsens (Johs. Andersen) og ved Rugballegaard, Vejle, (Kmh. Fabritius de Tengnagel) i Popler, der ligeledes var angrebne af *Cossus*-Larver, og senest har jeg i min egen Have (Hillerød) fundet et enkelt Stk. under Kvas. De Expl., som Student Johs.

Andersen og Kmrhr. Fabritius de Tengnagel har taget, er tidligere omtalt i „Entom. Medd.” II B., 183, og jeg formodede den Gang, at de maaske kunde være *Hom. triangulum* Kr., men paa Grund af, „at de undersøgte Dyr var mindre vel udviklede og præparerede“, betegnede jeg Bestemmelsen som tvivlsom. Da jeg selv fik en god Række til Undersøgelse, hvor tilmed begge Køn var til Stede, stadfæstedes dette sidste, og Overensstemmelsen med Sharp's og Ganglbauer's Beskrivelse af *Hom. hybrida* viste sig udenfor al Tvivl.

Homalota myrmecobia Kr.

Som Navnet antyder, og som det vil være de Entomologer bekendt, der undersøger Myretuer, findes *Hom. myrmecobia* Kr. i Selskab med Myrer. Saa vidt jeg ved, er den tidligere hos os kun funden i Tuerne hos *Formica rufa*, vor alm. røde Skovmyre, med hvilken den er udbredt uden at være hyppig. Kraatz kalder den „ein ächter Ameisengast“, og det overraskede mig derfor meget, da jeg i Foraaret nogle Gange fandt den ved Sigtning af fugtigt Løv og Muld paa Mose- og Sumpbund, hvor der ikke var Spor af Myrer endsiges Tuer af *Form. rufa* i Nærheden. Skolebestyrer Jørgensen, Odense, har senere meddelt mig, at ogsaa han en Gang har fundet nogle Stkr. under Løv, og det kan derefter vistnok slaas fast, at den ikke altid optræder som „ein ächter Ameisengast“, men ogsaa strejfer omkring, muligvis endog til Dels lever helt udenfor Tuen. De Stkr., som jeg har taget under Løv paa sumpet Mosebund, synes mig kraftigere og mere udprægede end dem, jeg har fra Myretuer. Maaske dog dette kan være en Tilfældighed.

498a. Homalota cribrata Kr.

Kraatz: Ins. Deutschl. II, 288; Sharp: Rev. o. the Brit. Spec. o. Hom. 268.

Den er en af de mindste Homaloter ($\frac{2}{3}$ ”) og vanskelig at finde en passende Plads til i Slægten, eftersom den baade viser Lighed med de mindste Arter af Undersl. *Acrotone* og med *Datomiera*. Sharp stiller den derfor nærmest *Hom.*

orphana (*Acrotona*) medens Kraatz og Ganglbauer slaar den sammen med de smaa Arter, der grupperer sig omkring *Hom. nigra* (*Datomicra*); Mulsant et Rey derimod stiller den i en ny Undersl., *Pycnota*, og Kraatz meddeler, at Erichson havde sammenblandet den med *Hom. inconspicua* (Undersl. *Zoosetha*). Af denne lille Art har jeg i flere Aar haft et enkelt Stk. staaende i min Samling, fundet under Aadsel paa moseagtig Skovbund v. Skørping Holme (Aalborg); senere har jeg ved Sigtning af fugtigt Løv og Muld fundet 2 Stkr. til i Salpetermosen ved Hillerød; i andres Samlinger har jeg ikke set den. Den har hjemme i Mellemeuropa og England, men er overalt særdeles sjælden. Den skal vistnok især søges paa fugtig, sumpet eller moseagtig Bund under Løv, Mos og visne Planter og faaes naturligvis lettest ved Sigtning. Paa Grund af dens Lidenhed og dybt sorte Farve kan den let overses.

Homalota hospita Märkl.

Hr. Kmhr. Fabritius de Tengnagel har først opdaget denne ejendommelige Art hos os, i det han (7. 1900?) i Grejsdalen fandt 2 Stkr. sammen med den nærstaaende *Hom. cinnamomea* i *Cossus*-Gnav. (Engelh. Till. t. Fort.). Da jeg derfor ifjor (7. 1905) sammen med Hr. Lærer Andersen, Haderslev, gjorde en Ekursion til Vejle- og Faaborgegnen, havde jeg bl. a. stillet mig den Opgave om muligt at genfinde denne nye Art. Hr. Andersen og jeg fandt i Vejledalen flere Ege, som var angrebne af *Cossus*-Larver; Gnavsaarene flød rigeligt med Saft; mangfoldige *Hom. cinnamomea* og *validicornis* m. fl. samt en hel Sværm af „Ginninger“ (jysk Navn for Gedehamse) var i travl Virksomhed med at slikke Saften. Uden Ulempe af Gedehamsene fik vi de angrebne Steder godt undersøgt, men der var i det Materiale, vi sikrede os, ikke en eneste *Hom. hospita*; skuffede forlod vi derfor Grejsdalen og drog til Dyrborg ved Faaborg. Her havde Skolebestyrer Jørgensen, Odense, for nogle Aar tilbage i en gammel, hul Eg fundet et stort Bo af *Vespa crabro* og snyltende hos den tillige henved en Snes Stkr. af

den mærkelige og over alt sjældne *Quedius (Velleius) dilatatus* F. Da *Vespa crabro* ofte Aar i Træk bliver ved at bygge paa samme Sted, naar Lejligheden er god, gjorde vi os Haab om at finde baade den og dens Gæst paa samme Sted. Men ogsaa deri var der beredt os en Skuffelse; vi fandt vel den gamle, hule Eg, men i Hulheden kun Jord, Sten og Kviste; Hvepseboet var ødelagt. Derimod fandtes ogsaa her enkelte Ege, som ved Roden havde saftflydende Saar af *Cossus-Angreb* og her var *Hom. hospita* til Stede i Antal sammen med *cinnamomea*, *validicornis*, *hybrida* o. fl. a. Dr. Sharp bemærker om *hospita*, at den især findes i saadanne cossusangrebne Trær, som tillige bebos af Myrer (*Lasius fuliginosus*); det er muligt, at dette er saa, men fandtes dog ikke her stadfæstet, da der ikke var Spor af Myrer.

500 a. *Homalota subterranea* Muls.

Sharp: Rev. o. the Brit. Spec. o. Hom. 219. Ganglbauer: Käf. v. Mitteleur. II, 189.

Af denne for os nye Art har jeg et enkelt Stk., (♂), som jeg har modtaget af Overlærer Wüstnei i Sønderborg. Det er let kendeligt baade ved ♂'s Kønsmærker og forøvrigt ved Artens øvrige Karakterer. Arten har hjemme i Mellemeuropa og Sverige og skal forekomme under Løv paa fugtig Bund, ogsaa under Sten i Selskab med Myrer.

Homalota consanguinea Epplh.

Da jeg ifjor kunde anmelde et Fund af denne nye Art, der kun kendes fra Sydøsteuropa og England, havde jeg kun 2 Stkr. fra den herværende Slotshave, fundne i Septbr. 1903. To Aar senere, i Septbr. 1905, fandt jeg den igen paa samme Sted og ligesom første Gang ved Sigtning af raadne Svampe, dog atter kun et Par Stkr. Men i Aar i Foraaret (6/5 1906) tog jeg den desuden i Grib Skov i Nærheden af Esrom Sø ved at sigte Løvet omkring en lille Skovdam. Her fandtes ingen Svampe, men vel muldrende Løv, og formodentlig tør vi da antage, at den i det hele bør søges ved raadnende Plantestoffer ligesom dens nærmeste Slægtninge

Hom. lividipennis og *melanaria*. Fowler (Brit. Coleopt. II) stiller den forøvrigt sammen med *H. longicornis*, med hvilken den ogsaa har en Del Lighed.

Homalota orphana Erichs.

Da jeg i sin Tid bearbejdede Museets Samling af Aleochariner, fandtes deriblandt ogsaa et enkelt Stk. af en lille Art, som jeg med nogen Tvivl bestemte som ovennævnte. Jeg har nu selv gentagne Gange fundet samme Art her omkring Hillerød dels i et hult Træ, dels under fugtigt Løv paa Mosebund og kan derfor med Sikkerhed fastslaa, at Arten hører med til vor Fauna, men at den foreløbig maa kaldes meget sjælden. Den er funden i Skaane.

541 a. Oligota atomaria Kr.

Kraatz: Ins. Deutschl. II, 348.

Den ligner særdeles meget *O. pusillima* Mannh., der jo er ret almindelig, men den er bredere og har forholdsvis længere Dækvinger, i Reglen har den ogsaa mørkere Ben. Paa Grund af sin Lidenhed og Lighed med *pusillima* kan den overses eller sammenblandes med den, og muligvis er det derfor hidindtil ikke lykkedes at blive opmærksom paa den. Jeg har taget den enkelt i min Have (Hillerød) under Kvas (7. 1905).

560 a. Myllaena infuscata Ferr.

Kraatz: Ins. Deutschl. II, 371.

Til vore hidindtil kendte 4 Arter af *Myllaena* kan jeg nu føje ovennævnte som en femte. Den slutter sig nærmest til *minuta* Er., men er mindre, af en mørk, brunlig Farve og er især udmærket ved kortere Dækvinger. Det tør vistnok antages, at den i adskillige Samlinger er bleven sammenblandet med *minuta*, eftersom den ikke synes at være særlig sjælden i Nordsjælland. Jeg har saaledes fundet den forskellige Steder paa Mosebund omkring Hillerød, men især taget den i Antal ved Sigtning af Løv og Mos i Lyngby Mose (langs med Prinsessestien), en Lokalitet, som jo ofte er bleven gennem søgt af Entomologer. Ogsaa ved Odense

er den — saavidt jeg husker — allerede tidligere taget af Hr. Skolebestyrer Jørgensen.

566 a. *Hypocypus ovulum* Heer.

Kraatz: Ins. Deutschl. II, 388 *H. pygmaeus* Kr.

Jeg har i flere Aar haft denne Art staaende i min Samling og jevnlige taget den forskellige Steder i Landet, ligesom jeg ogsaa har set den i andres Samlinger; det er derfor kun en Forglemmelse, at den ikke tidligere er bleven anmeldt som hørende til vor Fauna. Ligesom de andre Arter af denne Slægt findes den paa fugtig Bund under Løv og visne Planter eller forekommer i Opskyl. Den maa kaldes udbredt og ikke sjælden.

Trichophya pilicornis Gyll.

Saavidt mig bekendt er denne ejendommelige Art kun funden enkelt ved Silkeborg (Schjødte) og ved Maribo (Kmrhr. Fabr. de Tengnagel). Jeg har nu taget den her ved Hillerød, idet jeg to Aar efter hinanden har sigtet et Par Stkr. af Bundfaldet under Kvas i min Have (6. 1905 og 5. 1906). Den maa dog fremdeles anses for en af vore sjældneste Tachyporiner.

Jeg kan her — lejlighedsvis — ikke undlade at henlede Samlernes Opmærksomhed paa Kvasbunker i Haver og Skove, især naar de har ligget Vinteren og Foraaret over. Flere Aar i Træk har jeg her i Haven gjort mange sjældne og uventede Fund i de Kvasbunker, der om Efteraaret samles ind af afskaarne gamle Grene og Trær og om Vinteren hugges til Pindebrænde. Med entomologiske Interesser for Øje sørger jeg for, at alt Affald og alle Barkstumper kommer med i Bunken. Naar denne har ligget Vinteren over og paa Grund af Fugtigheden muldner i de nederste Lag, bliver den Samlings- og Tilflugtssted for de nærmeste Omgivelsers Billeverden, der her finder Skjul, Varme og Næring. Hvad der har været af Larver i gamle Grene og Stammer udklækkes ved Foraarets Komme og holder sig i de underste Lag. Efter at Bunken i Juni—Juli er bleven tilstrækkelig tør og

baaren ind i Brændekælderens, viser det sig, at der i Bundfaldet, som endnu er lidt fugtigt, har samlet sig en stor Mængde af forskellige Slags Insekter, især Staphyliner, Cryptophager og Lathridier. Jeg har da omhyggeligt undersøgt dette Bundfald ved Sigtning og — som sagt — derved erhvervet mange overraskende Fund af sjældne, ja nye Arter. Til enhver Koleopterolog kan jeg derfor ikke noksom anbefale at have Opmærksomheden henvendt paa saadanne vintergamle Kvasbunker i Skov og Have, naar Lejligheden til en Undersøgelse af Bundfaldet tilbyder sig.

Bryoporus cernuus Grav.

Denne fine Art hører til dem, man kun sjældent træffer paa. Den er tidligere bleven taget enkelt af Løvendal og Koch f. Ex. ved Donse og Frederiksdal, men i mange Aar synes den ikke at være genfundet. Heller ikke jeg har været saa heldig at træffe den, før jeg ifjor sigtede Løv, Græstotter og Muld i Salpetermosen her ved Hillerød; der var den. Hr. Jørgensen, Odense, der fik noget Sigtegodt fra Mosen tilsendt, fandt først 1 Stk., senere fik jeg selv 2 smukke Stkr. Det er ikke usandsynligt, at den nærstaaende *Br. rufus* Er., der kun har hjemme i Mellem- og Nordevropa, ogsaa forekommer hos os; den kendes fra Skaane.

250a. *Oxytelus inustus* Grav.

Kraatz: Ins. Deutschl. II, 856.

252a. *Oxytelus Fairmairei* Pand.

Ganglbauer: Käfer v. Mitteleur. II, 644.

Hr. Skolebestyrer Jørgensen, Odense, har meddelt mig, at han har opdaget disse tvende for os nye Arter, den første i Sigtegodt fra Ærø, den anden ved Hunderup, Odense. Jeg har senere haft Lejlighed til at se de fundne Expl. og er enig med Hr. J. i hans Bestemmelse. Ved at efterse mit Materiale af *Oxytelus* har jeg fundet 1 Stk. af *O. inustus* Gr. fra Blokhuis (6. 1897), der vistnok er taget paa Stranden, og det forekommer mig, at jeg ligeledes har set den i en andens Samling, uden at jeg dog nu kan oplyse noget sikkert derom.

Trichonyx sulcicollis Reichb.

Jeg har fundet denne vor største *Pselaph* enkelt under Kvas her i Haven (Hillerød 6. 1906). Ganglbauer bemærker om den, at den forekommer i gamle Trær og Stubbe i Selskab med *Lasius brunneus*. Om der under Kvasbunken fandtes enkelte Myrer af denne Art, ved jeg ikke, men forøvrigt er den tidligere hos os funden under Mos og Bark eller kravlende paa en Mur (f. Ex. Husum, L. Andersen), uden at dens Forbindelse med den nævnte Myre er bleven bemærket.

Seydmaenus confusus Bris.

Funden af Hr. Jørgensen, Odense, i Sigtegoods fra Omegnen.

Atomaria nigripennis Payk.

— **procerula Erichs.**

Lathridius Bergrothi Reitt.

Af disse tre Arter var den førstnævnte i Aar (6. 1906) i usædvanligt stort Antal til Stede under Kvasbunken i min Have; den hører ellers — saavidt min Erfaring naar — til de sjældnere forekommende Arter, og tidligere har jeg kun fundet den enkeltvis. *A. procerula* Er. er efter Løvendal's Fortegnelse over de i Danmark levende *Cryptophagidae* og *Lathridiidae* kun funden enkelt i Dyrehaven af ham; under Kvas i min Have har jeg to Gange taget et enkelt Stk. *Lathr. Bergrothi* omtales af Løvendal som funden i en Kælder i Kjøbenhavn 1892; han antager den for at være indført med Birkebrænde, eftersom „Arten hidtil (1892) kun kendes fra Finland og Rusland“. Hvis denne Antagelse er rigtig, saa har den siden faaet Tid og Lejlighed til at brede sig her tillands, siden den nu ogsaa kan optræde forskellige Steder i det frie. Under Kvaset i min Have fandt jeg i Foraaret en mindre Række, og Hr. Jørgensen har oplyst mig om, at han ligeledes har fundet den i det frie ved Odense.

Ovenstaaende Meddelelse vil ligesom de tidligere af samme Slags stadfæste den Kendsgerning, at vor Billefauna i visse Retninger og efter Landets Beliggenhed giver et ret

fyldigt Billede af Mellem- og Nordevropas Billeverden, ja, at der endogsaa forekommer Arter, som man ikke skulde have ventet (*Myrmecopora sulcata*, *Oxypoda rufa* og *procidua*, *Homalota islandica*, *ebenina* og *consanguinea* m. fl). Ligeledes vil det kunne ses, at der hvert Aar, indtil det allersidste er fremkommen nye Arter. Det er sandsynligt, at denne Forøgelse vil vedvare endnu nogen Tid, alt eftersom Landets forskellige Egne og afsides liggende Kroge grundigt gennemforskes. Heraf maa da kunne drages den Slutning, at en eventuel Bearbejdelse af vor Billefauna (en saadan er jo nu paatænkt) ikke alene bør tage med alt, hvad der indtil denne Dag er fundet, men tillige en hel Del Arter flere, der med en vis Sandsynlighed kan tænkes at forekomme her. Naturligvis vilde det falde vanskeligt helt nøjagtigt at bestemme Grænserne for en saadan Sandsynlighed, men at komme dem saa nær som muligt, maatte være Maalet. I alt Fald vilde jeg anse det for bedre at faa 100 Arter for mange med end 100 for lidt; thi i første Tilfælde fik Bearbejdelsen kun et noget for stort Omfang, der kunde faa Indflydelse paa Prisen, men ikke paa Brugbarheden; i sidste Tilfælde derimod vilde den afgive en delvis ubrugelig Haandbog og ikke tilfredsstillende det nu følte Savn.
